

OSZCZĘDZANIE

Aktywność: Kakeibo, czyli jak przetłumaczyć oszczędzanie z japońskiego na nasze?

Na dobry początek...

Przygotuj małe karteczki z pytaniami dotyczącymi tematu lekcji:

Co to są oszczędności?

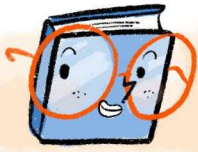
Co można oszczędzać?

Z czym kojarzy się oszczędzanie?

Jak możemy oszczędzać lub skąd się biorą oszczędności?

Dlaczego warto mieć oszczędności?

Umieść je wszystkie w dowolnej skarbonce (mile widziana w formie świnki). Rozpoczynając zajęcia zaprezentuj obiekt uczniom. Poproś o kolejne wyciąganie zagadnień i tym samym rozpocznij rozmowę na temat oszczędności. Możesz wykorzystać poniższe wskazówki.

CZY WIESZ, ŻE...?

Oszczędzanie to umiejętne gospodarowanie pieniędzmi i minimalizacja, a nawet całkowita rezygnacja z niepotrzebnych wydatków. Wszystko po to, aby mieć więcej pieniędzy na to, co dla nas ważne.

W oszczędzaniu chodzi o **poczucie spokoju i bezpieczeństwa** poprzez świadome zarządzanie swoimi finansami.

Jak możemy oszczędzać?

Na oszczędzanie możemy spojrzeć z kilku perspektyw.

“Konieczność zaciskania pasa”, czyli rezygnacja z przyjemności, poczucie niedostatku, czy konieczności porównywania cen i szczegółowej analizy naszych zakupów. Wiele osób nie lubi oszczędzać, ponieważ naturalnie wiąże się to z wysiłkiem. **Oszczędzanie wymaga od nas zmiany nawyków, uważnego spojrzenia na nasze słabości, emocje i potrzeby, a także refleksji nad przyszłością i przeszłością oraz ustalenia swoich celów.**

“Rozsądne gospodarowanie”. Spójrzmy na oszczędzanie jako na niechęć do marnowania... pieniędzy, czasu, możliwości. **Chodzi o mądre gospodarowanie tym, co mamy, i jak najlepsze wykorzystywanie dostępnych zasobów.**

To także poszukiwanie rozwiązań, które pozwalają znaleźć kompromis, np. między rezygnacją z jakiegoś pomysłu a jego realizacją, która mogłaby wiązać się z dużymi kosztami.

“Wyzwanie”. Nie zapominajmy, że marzenia motywują do oszczędzania skuteczniej niż obawy o przyszłość. Oszczędzanie niesie ze sobą wiele korzyści! Przede wszystkim pomaga realizować marzenia! Pobudza naszą kreatywność i poczucie sprawczości. Uczy dyscypliny, konsekwencji, zarządzania swoimi finansami. Pokazuje nam, co rzeczywiście jest dla nas ważne. **W oszczędzaniu nie chodzi jedynie o pieniądze. Chodzi też o nasze emocje i to, jak się czujemy.**

Kto pyta, nie błądzi

Zainspiruj uczniów do zgłębienia tematu oszczędności zadając im kilka pytań.

Czy widzisz różnicę między „oszczędzaniem”, a „inwestowaniem” w swoją przyszłość? Jeśli tak, jak ją definiujesz?

Jak możesz nauczyć się czerpać radość z oszczędzania zamiast traktować je jak wyrzeczenie?

Czy istnieje coś, na co wydajesz pieniądze bez zastanowienia, co po przemyśleniu nie przynosi Ci żadnych korzyści?

Bądź uważny

Skąd się biorą oszczędności – poznaj japońską metodę Kakeibo

Wyraz „kakeibo” powstał z połączenia dwóch japońskich słów: przedrostka oznaczającego „finanse” i końcówki oznaczającej „zeszyt/notatnik”.

Kakeibo dosłownie tłumaczy się zatem jako „księgę gospodarczą”, a w węższym kontekście jako „księgę finansową gospodarstwa domowego”.

W Japonii termin kakeibo nie odnosi się do czynności i nie oznacza żadnej techniki oszczędzania, ale konkretny, fizyczny przedmiot - kajet, w którym prowadzi się domową księgowość. Istotą kakeibo jest bowiem staranne zapisywanie wszystkich przychodów i wydatków gospodarstwa domowego. **Eksperci i osoby stosujące tę metodę twierdzą, że prowadzi ona do zwiększenia oszczędności aż o 35%.**

Przygodę z kakeibo zaczynamy zawsze na początku miesiąca.

Pierwszym etapem jest wypisanie wszystkich swoich przychodów i wyznaczenie sobie celu oszczędnościowego. Następnie przygotowujemy kolumny, w których pogrupowane będą nasze wydatki.

Typowe kakeibo zawiera cztery „filary”:

Podstawowe potrzeby (jedzenie, czynsz, prąd, woda, gaz, spłaty zobowiązań, niezbędna odzież itp.).

Zainteresowania, czyli przyjemne, ale nie do końca potrzebne zakupy (zamawianie potraw z dowozem, subskrypcje, hobby, rozrywka itp.).

Kultura (książki, wyjścia do kina, teatru czy na koncerty).

Nieprzewidziane wydatki (wizyty u lekarza, naprawy sprzętu domowego, samochodu itp.).

Teraz czas na najtrudniejszą fazę. Regularne, sumienne i rzetelne odnotowywanie wszystkich, nawet najdrobniejszych wydatków, w odpowiednich rubrykach może wydawać się nudne i mozolne. Wypracowanie takiego nawyku na pewno zajmie trochę czasu, ale w którymś momencie poczujecie, że nie sprawia wam to problemu, a nawet lubicie to robić. W ciągu miesiąca na pewno wielokrotnie zauważycie, że zaklasyfikowanie niektórych kosztów do właściwej kategorii nie jest oczywiste. Nie przejmujcie się tym - to normalna i ważna część tego cyklu.

Żeby praca, którą wykonujecie ze swoim kakeibo, miała sens i naprawdę zbliżała Was do zaoszczędzenia wyznaczonej sumy, potrzebny jest jeszcze **etap zastanowienia się nad tym, co zapisaliście.**

Pomogą Wam w tym cztery pytania:

→ **Jakie mam dochody?**

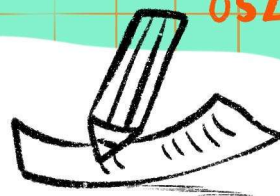
→ **Ile chcę zaoszczędzić?**

→ **Ile wydaję?**

→ **Co mogę poprawić?**

SPRAWDŹ TO

Analiza kosztów, wdrożenie działań „less/zero waste”, dobre planowanie oraz samoocena to narzędzia pozwalające na gromadzenie oszczędności. Wykonajcie zadania, aby się o tym przekonać.

Klasowe Kakeibo

Zaproponuj swoim uczniom, aby przez tydzień zbierali paragony z każdego zakupu, nawet tego opiewającego na drobne kwoty. Po tym czasie podziel uczniów na grupy i rozdaj im zebrane paragony. Poproś, aby zaznaczyli kolorowym flamastrem te produkty, które właściwie nie były potrzebne. Na tablicy zanotujcie wszystkie zbędne wydatki i wspólnie policzcie, ile kosztowały. Wynik może was zaskoczyć!

Oszczędzanie przez niemarnowanie

Zaproś uczniów do wspólnej „burzy mózgów”, w której stworzycie listę pomysłów na oszczędzanie według zasad „zero waste” (bez tworzenia odpadów) lub „less waste” (ograniczanie odpadów). Zachęć ich, by dzielili się nawet najbardziej kreatywnymi pomysłami, np. wykorzystanie skórek od banana do pieczenia ciasta, mrożenie lub pasteryzacja nadmiaru jedzenia, przerobienie starej koszulki na torbę na zakupy, czy modowe zmiany, jak farbowanie ubrań albo korzystanie z platform second-hand. Pamiętajcie, żeby zapisać wszystkie propozycje. W tym zadaniu liczy się ilość pomysłów, a nie ich jakość!

Mam plan

Zorganizuj grupową zabawę polegającą na stworzeniu listy celów, na które warto oszczędzać. Podziel uczniów na małe grupy i poproś, aby w każdej z nich stworzyli listę celów, korzystając z poniższych kryteriów:

Na białą godzinę – małe i duże marzenia. Uczniowie mogą zapisać wszystko, o czym marzą, nawet te najśmielsze pomysły.

Na wszelki wypadek – oszczędności na nieprzewidziane sytuacje, które mogą się wydarzyć w przyszłości.

Na inwestycje w siebie – cele związane z osobistym rozwojem, edukacją i zarabianiem w przyszłości.

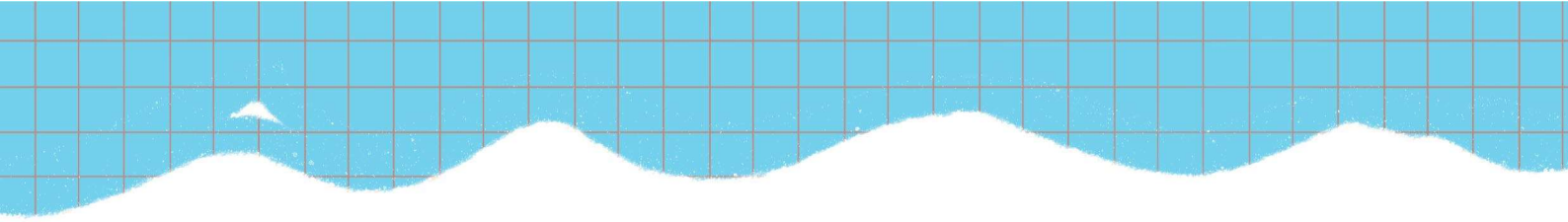
Po zakończeniu zadania porównajcie wyniki. Może się okazać, że macie wspólne cele!

Grosz do grosza, a będzie...

W wielu kulturach są przysłowia, które odnoszą się do oszczędzania. Mamy nasze rodzime „**Ziarnko do ziarnka, a zbierze się miarka**” czy „**Grosz do grosza, a będzie kokosza**”.

O ile u nas oszczędza się „na czarną godzinę”, o tyle Brytyjczycy oszczędzają na... deszczowy dzień. Biorąc pod uwagę liczbę deszczowych dni w roku... muszą być naprawdę oszczędnym narodem!

Korzystając z podanych podpowiedzi zachęć uczniów do połączenia przysłowia z jego polskim tłumaczeniem.

"Oure emeke lale." (Nigeria)

Oszczędzanie jest najmądrzejszym planem.

"Cut your coat according to your cloth." (Wielka Brytania)

Szyj płaszcz według dostępnego materiału, zbliżone do polskiego „Tak krawiec kraje, jak mu materii staje”

"Save for a rainy day." (Wielka Brytania)

Oszczędzaj na deszczowy dzień.

"Money saved is money earned." (Indie)

Zaoszczędzone pieniądze to zarobione pieniądze.

"A fool and his money are soon parted." (Anglia)

Głupiec i jego pieniądze szybko się rozstają.

„A saving of five coins is better than earning ten." (Chiny)

Oszczędność pięciu monet jest lepsza niż zarobienie dziesięciu.

"Money in the pocket is the best receipt." (Grecja)

Pieniądze w kieszeni to najlepszy dowód zakupu.

JAKIM TYPEM OSZCZĘDZACZA JESTEŚ? QUIZ

Przeprowadź w klasie quiz. Odpowiedzi potraktujcie z przymrużeniem oka.

1 Jak często idziesz na zakupy z listą i kupujesz tylko to, co wcześniej zaplanowałeś / zaplanowałaś?

- a Zawsze robię listę zakupów i kupuję tylko to, co jest na niej zapisane.
- b Nie planuję zakupów – kupuję to, co mi się spodoba lub to, na co akurat mam ochotę.
- c Jest różnie – czasami nie mogę oprzeć się kupieniu czegoś, czego nie mam na liście.

2 Czy często dajesz się skusić promocjom i hasłom marketingowym?

- a Nie. Zawsze najpierw sprawdzam, czy promocja rzeczywiście mi się opłaca.
- b Tak. Za każdym razem, kiedy idę na zakupy kupuję coś tylko dlatego, że było w promocyjnej ofercie.
- c Czasami – kiedy coś rzeczywiście bardzo mi się spodoba.

3 Kupujesz przez Internet wymarzone buty. Są w bardzo dobrej cenie, ale koszt przesyłki jest wysoki. Co robisz?

- a Zamawiam produkt z odbiorem osobistym, jeżeli to możliwe.
- b Kupuję mimo to, bo przecież tak długo czekałem / czekałam na te buty.
- c Widzę, że jest możliwość darmowej przesyłki, ale przy zakupach na wyższą kwotę, więc dobieram do koszyka jeszcze coś.

4 Właśnie wróciłaś / wróciłeś do domu i zauważasz, że w pokoju brata jest zapalone światło a on jest przecież na treningu. Co robisz?

- a Gaszę światło.
- b Nie wchodzę do pokoju brata pod jego nieobecność za żadne skarby.
- c Mówię rodzicom i to oni gaszą światło.

5 Dostałeś / dostałaś niespodziewany zastrzyk gotówki od dziadków. Co zrobisz z dodatkowymi pieniędzmi?

- a Odkładam do słoika oszczędności – przemyślę, co fajnego mogę za nie kupić.
- b Od razu wydaję na różne przyjemności (słodycze, nowa bluza, itp.).
- c Wydaję trochę na drobne przyjemności, a resztę odkładam.

Punkty za odpowiedzi: a – 5; b – 0; c – 3

Interpretacja:

Liczba punktów 20–25: Brawo! Wiesz, jak kontrolować swoje wydatki i skutecznie zarządzać budżetem. Kupujesz tylko to, co rzeczywiście jest Ci potrzebne, i nie dajesz się skusić promocjom. Jesteś świadomym konsumentem i doskonale zdajesz sobie sprawę, jak Twoje codzienne nawyki przekładają się na realne oszczędności.

Liczba punktów 12–20: Nie jest źle! Przemyśl, jak Twoje codzienne nawyki mogą pomóc zwiększyć oszczędności. Spróbuj zastosować zasadę kakeibo. Potrzebujesz tylko odrobiny dyscypliny, aby poprawić kondycję swojego budżetu.

Liczba punktów 0–11: Jeszcze wiele musisz się nauczyć o zarządzaniu budżetem i oszczędzaniu. Zastanów się, z których poznanych wskazówek możesz skorzystać i wypróbuj je – to naprawdę działa. Nagrodą będzie pełny słoik oszczędności, a może nawet spełnienie jakiegoś małego marzenia!

WIEM, POTRAFIĘ, DZIAŁAM

Celem tej lekcji jest zdobycie przez uczniów poniższych umiejętności i informacji:

- Uczniowie znają sposoby planowania budżetu.
- Dostrzegają wartość gromadzenia środków finansowych.
- Przejawiają postawę proekologiczną.
- Posiadają umiejętność krytycznej oceny posiadanych informacji.
- Dokonują analizy danych matematycznych, formułują wnioski.
- Stosują zasady etykiety językowej.
- Doskonali kompetencje w zakresie wielojęzyczności.
- Doceniają takie wartości jak: systematyczność i wytrwałość.
- Dokonują ewaluacji swoich działań.

AUTORZY: Katarzyna Maksymiuk, Grzegorz Furgalski, Marta Mrowiec, Krzysztof Ścipień,